

Predgovor

*Za izlazak iz krize, za budućnost Srbije, Crne Gore i srpskih krajina, presudnu ulogu imaju ljudski resursi. Njihovi kapaciteti i kvaliteti nisu samo dar prirode, već prvenstveno efikasnosti sistema za duhovno i fizičko formiranje ljudi i "socijalne klime" u kojoj se oni samorazvijaju i samosazrevaju. Ova knjiga ima zadatak da objasni zašto na **ljudske resurse** savremeni svijet gleda kao na **glavne konkurentne faktore** na bespoštudnom tržištu ne samo roba i usluga već prvenstveno znanja, umijeća i sposobnosti a na obrazovanje kao na oruđe za preraspodjelu svjetskih naučnih i tehnoloških mogućnosti i društvene moći i uticaja na međunarodnom prostoru.*

Našoj naučnoj javnosti poznato je da je Pedagoški fakultet u Osijeku u vremenu od početka 1988. do polovine 1991. godine koordinirao jugoslovenski istraživački projekt pod nazivom

"Obrazovanje i naučni i tehnološki razvoj Jugoslavije"

s ciljem da istražuje odnose između obrazovanja, nauke i tehnologije i u tim interakcijama snagu, dinamizaciju i razvoj ljudskih resursa.

U njemu je istraživalo 118 istaknutih naučnika sa skoro svih naših univerziteta. Projekt je bio povezan sa Međunarodnim organizacijama rada (ILO), Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i drugim međunarodnim naučnoistraživačkim programima, a posebno je kooperirao s OECD/CERI u okviru velikih međunarodnih istraživanja pod nazivom

"Tehnološke promene i razvoj ljudskih resursa - tercijarni sektor"

U programu zajedničkih aktivnosti OECD/CERI, Jugoslavije i Pedagoškog fakulteta u Osijeku, bila je predviđena i konferencija svjetskih i jugoslovenskih eksperata. Ona je i održana 17, 18. i 19. septembra na Brionima u organizaciji OECD/CERI, Zavoda za međunarodnu naučnu, tehničku i pros-

Sadržaj

vjetno-kulturnu saradnju SFR Jugoslavije, Vlade SFRJ, Ministarstva za nauku i tehnologiju Republike Hrvatske i Pedagoškog fakulteta u Osijeku pod nazivom

"Razvoj ljudskih resursa i obrazovanje, zapošljavanje i tržište rada"

Konferenciji je prisustvovalo 57 naučnika iz 19 zemalja Evrope, SAD, Japana i Jugoslavije.

Zbog aktuelnosti sadržaja Konferencije, a radi primjenjivosti njenih poruka, i to u svim područjima života i rada u Jugoslaviji, kao i zbog činjenice da ova knjiga može biti od koristi prilikom donošenja bitnih odluka o iskorištavanju i razvoju ljudskih resursa i na makro planu (političke i društvene strukture i institucije) i na mikro planu (preduzeća, škole, univerziteti, instituti i dr.) objavljujemo:

- Priloge (rezultate istraživanja) OECD/CERI u cjelosti;
- Priloge inostranih eksperata;
- Priloge jugoslavenskih eksperata;
- Zaključnu sintezu Konferencije koju je izradio OECD/CERI;
- Uvodnu interpretaciju i sintezu ne samo sa ove Konferencije već i sa sličnih konferencija u Helsinkiju (1978), Parizu (1988), Lionu (1989), Utrehtu (1990) i Vašingtonu (1990) na kojima je priređivač ove knjige prof. dr Milan Ratković aktivno učestvovao.

Na nekima od tih konferencija učestvovali su i gospođa dr Marija Ratković, Beograd, gospodin prof. dr Vladimir Srića, Zagreb, gospodin prof. dr Vladimir Mužić, Osijek i gospodin Milan Pintar, Ljubljana, sa svojim priložima.

Posebno se zahvaljujemo gospodinu dr Jarlu Bengstonu, članu Sekretarijata OECD/CERI i koordinatoru projekta "Tehnološke promjene i razvoj ljudskih resursa" na pomoći u organizaciji ove Konferencije i njegovom velikom ljudskom razumjevanju za jugoslavenske probleme.

Zahvaljujem se i prof. dr Vladimiru Mužiću, koji je, zajedno sa mnom, radio na izboru tekstova za ovu knjigu.

Zahvaljujem se prevodiocima s engleskog jezika gospođi mr Lidiji Obad i gospođi Mirjani Brlek-Valušek.

Sremska Kamenica, januara 1993. god.

Milan Ratković